

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра політичних наук і права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до проведення практичних занять та організації самостійної і
індивідуальної роботи з навчальної дисципліни**

ВБ 8. СУЧАСНА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

ОПП Політологія

Спеціальність 052 Політологія

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рік навчання: 3, 4

Мова навчання: українська

Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук

Укладачі:

доктор політичних наук,
професор, завідувач кафедри
політичних наук і права Наумкіна С. М.

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних
наук і права Козловська Л. В.

УДК 32(09)(075.8)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського (протокол № 2 від «29» серпня 2025р)*

Рецензенти:

Кокареєв О. В., доктор політичних наук, завідувач кафедри журналістики, соціальних комунікацій та ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку

Гедікова Н.П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Наумкіна С. М., Козловська Л.В. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної і індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Сучасна зовнішня політика» [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» - перше видання. Одеса : Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025. 51 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної і індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Сучасна зовнішня політика» містять навчально-тематичний план практичних занять, завдання до практичних занять, питання для обговорювання, закріплення й перевірки знань здобувачів, питання та завдання для самостійного опрацювання певної частини курсу, творчо-аналітичні завдання, індивідуальні науково-дослідні завдання в обсязі повної структури курсу «Сучасна зовнішня політика» відповідно до програми, а також систему оцінювання щодо форм поточного та підсумкового контролю з поясненнями, список рекомендованих джерел інформації.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
РОЗДІЛ 1.	
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8
РОЗДІЛ 2.	
ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ	13
Практичне заняття № 1	13
Практичне заняття № 2	15
Практичне заняття № 3	18
Практичне заняття № 4	20
Практичне заняття № 5	22
Практичне заняття № 6	24
Практичне заняття № 7	27
Практичне заняття № 8	29
Практичне заняття № 9	31
Практичне заняття № 10	34
Практичне заняття № 11	37
Практичне заняття № 12	39
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗАВДАНЬ	42
РОЗДІЛ 4. КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	45
ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ	45
РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ	47
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	50

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Сучасна зовнішня політика», яка відноситься до компонентів вибіркової частини освітньо-професійної програми «Політологія» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія», як наука і навчальна дисципліна займає важливе місце в системі гуманітарних наук. У рекомендаціях висвітлені основні завдання щодо практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи здобувачів зазначеного профілю відповідно до сучасних тенденцій освітньо-наукового процесу в закладі вищої освіти.

Вивчення навчальної дисципліни «Сучасна зовнішня політика» є актуальним і необхідним для кращого розуміння сучасного суспільно-політичного життя, зовнішньополітичних процесів та напрямків розвитку України.

Мета вивчення дисципліни «Сучасна зовнішня політика»: підготовка кваліфікованих фахівців-політологів, які на поглибленому рівні володіють категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом політичної науки, розгорнутими знаннями сучасної зовнішньої політики, здатних розв'язувати комплексні проблеми впродовж життя в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у політичній науці і практиці, формувати у бакалаврів політології системне розуміння теоретичних і практичних аспектів сучасної зовнішньої політики в контексті глобалізаційних процесів, розвивати здатність аналізувати політичні, соціокультурні та економічні чинники, що впливають на трансформацію національної, етнічної, культурної та політичної діяльності в сучасній зовнішній політиці, підготувати фахівців, здатних прогнозувати виклики та можливості, пов'язані з політичними процесами для формування політики соціальної інтеграції, міжкультурного діалогу та стабільності в умовах

глобалізаційного світу, який є основним об'єктом дослідження сучасної зовнішньої політики. Сформуванню мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

Дозвіл на використання III: здобувачам вищої освіти дозволено використання генеративних інструментів штучного інтелекту (ШІ) для виконання письмових робіт, наукових досліджень та інших завдань. Однак робота повинна містити оригінальні висновки, аналіз та критичне осмислення.

Можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Мета: Ця можливість надається для сприяння індивідуальним освітнім траєкторіям, визнання попереднього досвіду та досягнень здобувачів, а також для оптимізації їхнього навчального навантаження.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

знати:

- категоріальний апарат та ключові поняття сучасної зовнішньої політики;
- сутність, природу, структуру, функції, типи та основні ознаки сучасної зовнішньої політики;
- основні парадигми сучасної зовнішньої політики;
- технологію та методи аналізу й оцінки сучасної зовнішньої політики;
- засоби управління політичними процесами сучасної зовнішньої політики;

уміти:

- визначати предметне поле сучасної зовнішньої політики;
- специфікувати визначення та класифікую сучасної зовнішньої політики;
- давати комплексну оцінку системі діагностики сучасної зовнішньої політики;

- користуватись системою методів, процедур і технологій аналізу, моделювання політичних процесів сучасної зовнішньої політики;
- управляти політичними процесами сучасної зовнішньої політики;
- переосмислювати наявні та створювати нові цілісні політологічні знання, продукувати нові ідеї розвитку політичних процесів сучасної зовнішньої політики.

Здобувачі, які використовують ІІІ для допомоги у виконанні завдань, зобов'язані:

- у передмові зазначити факт використання ІІІ у роботі;
- пояснити як саме ІІІ допоміг у створенні тексту (генерація ідей, перевірка фактів, формулювання висновків);
- пояснити, які частини тексту були створені за допомогою ІІІ і в яких аспектах вносено власні корективи.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Перезарахуванню підлягають лише ті результати навчання (знання, вміння), які відповідають програмним результатам навчання або змісту навчальних тем дисципліни «Сучасна зовнішня політика».

ОПАНОВУЮЧИ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗДОБУВАЧ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ:

- сумлінно, вчасно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;

- сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси;
- у випадках, коли здобувач освіти бездумно використовує контент ІІІ, не докладаючи зусиль для його аналізу, викладач не зараховує (оцінка 0) роботу, з дозволом повторного виконання завдання.

РОЗДІЛ 1.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Теми практичних занять

№ теми	Назва теми Форма заняття	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	<i>Круглий стіл</i> «Предмет сучасної зовнішньої політики в системі міжнародних відносин та глобальних політичних процесах»	2	
2.	<i>Дискусія</i> «Тенденції розвитку сучасної зовнішньої політики: глобалізація та посилення взаємозалежності між державами»	2	
2.	<i>Круглий стіл</i> «Фрагментація міжнародних відносин та нові актори »	2	
3.	<i>Семінар</i> «Школа сучасної зовнішньої політики - реалізм»	2	
3.	<i>Семінар</i> «Школа сучасної зовнішньої політики - лібералізм»	2	
4.	<i>Панельна дискусія</i> «Участь у міжнародних зустрічах та організаціях, що відображають позицію держав в сучасній зовнішній політиці»	2	
5.	<i>Дискусія</i> «Спільні інтереси та вирішення глобальних проблем як умова досягнення певної	2	

	мети сучасними країнами»		
6.	<i>Семінар «Цінності, інтереси та цілі держав в сучасній зовнішній політиці, які супроводжуються співпрацею чи конфліктами»</i>	2	
6.	<i>Дискусія «Зрізи рівня культурної, соціальної і національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики »</i>	2	
7.	<i>Круглий стіл «Захист національних інтересів та рівень демократії як детермінанти сучасного зовнішньополітичного процесу»</i>	2	
7.	<i>Дискусія «Вплив внутрішньої політики держави та політичної стабільності / нестабільності на сучасний зовнішньополітичний процес»</i>	2	
8.	<i>Семінар «Основні риси сучасної зовнішньої політики»</i>	2	
	Усього:	24	

Усі форми проведення практичних занять передбачають дискусію зі сформульованих питань, з'ясування виділених термінів і понять, обговорення доповідей, рефератів і виконаних практичних завдань. Головними вимогами є формування власного погляду на певні науково-методологічні підходи, сучасні принципи й прикладні методи дослідження, оцінка їх евристичної значимості й придатності для з'ясування складних політико-трансформаційних процесів в світі та Україні.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувачів є однією з головних форм освітнього процесу. Глибоке розуміння питань багато в чому залежить саме від самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів спрямована на те, щоб здобувач був не

лише пасивним споживачем знань, але й активним їх творцем, котрий вміє сформулювати проблему, аналізувати шляхи її розв'язання, що передбачає орієнтацію на активні методи оволодіння знаннями, розвиток творчих здібностей, розвиток вмінь творчого застосування вже набутих знань. Тож, мета організації самостійної роботи здобувачів полягає у інтенсифікації вивчення матеріалу, стимулюванні здобувачів до опрацювання додаткових матеріалів з різних джерел, розвитку пізнавальних здібностей, творчої активності.

Самостійна робота здобувачів передбачає:

1. Опрацювання лекційного матеріалу.
2. Самостійне опрацювання окремих питань, що не розглядалися у лекційному курсі.
3. Роботу з науковою літературою та першоджерелами, підручниками та періодичною літературою.
4. Виконання теоретичних та творчо-аналітичних завдань до кожної з тем навчальної дисципліни.
5. Позааудиторну роботу – участь в обговореннях важливих та актуальних питань на науково-практичних конференціях, науково-практичних семінарах, круглих столах.
6. Підготовка до модульного контролю та заліку;
7. Консультації викладачів

Консультативна допомога здобувачу надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій (Четвер 14.00-16.00);
- листування за допомогою електронної пошти (svetlana.naumkina@gmail.com, 7000494@gmail.com (у форматі 24/7);
- відеозустріч, аудіоспілкування або чат консультації, за домовленістю з ініціативи здобувача (-ів) вищої освіти, індивідуальні - Viber(+38-067-48-62-022, +380987426414), групові – ZOOM, Teams 365 в робочі дні .

Кожен із зазначених видів потребує від здобувачів наполегливої самостійної праці. Насамперед, потрібно, щоб кожен здобувач у процесі навчання дотримувався гігієни розумової праці. Викладач дисципліни на початку вивчення дисципліни проводить настановне заняття, особливо зі здобувачами, які оформили індивідуальний графік навчання.

Здійснюється самостійна робота безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота здобувачів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів, регламентується робочим навчальним планом.

Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування здобувачами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки здобувач повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати й відстоювати власну точку зору. Йдеться, передусім, про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рекомендованим елементом цієї роботи здобувачів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Такий підхід сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання здобувачем самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

№ теми	Назва теми	Кількість годин		Форми контролю
		денн а	заочн а	
1	<i>Вступ до курсу «Сучасна зовнішня політика»</i> Структура сучасної зовнішньої політики. Функції сучасної зовнішньої політики.	10		Індивідуаль

	Методи дослідження сучасної зовнішньої політики.			на, групова співбесіда усне опитування, перевірка практичних завдань, залік
2	<i>Основні етапи і тенденції розвитку сучасної зовнішньої політики</i> Посилення глобальних викликів Посиленням конфронтації та агресивних дій з боку окремих держав Пошук шляхів захисту суверенітету та безпеки через інтеграцію в європейські та трансатлантичні структури	10		
3	<i>Концептуальні напрями та особливості реалізації сучасної зовнішньої політики.</i> Концепції захисту суверенітету та безпеки національних інтересів у контексті сучасної зовнішньої політики держав. Концепції глобалізації. Концепції «м'якої сили».	10		
4	<i>Індивідуальний рівень сучасної зовнішньої політики</i> Індивідуальні рішення та дії лідерів, що впливають на діяльність державних інституцій Індивідуальні рішення та дії лідерів, що впливають на здійснення сучасної зовнішньої політики країн	8		
5	<i>Груповий рівень сучасної зовнішньої політики</i> Протидія спільним загрозам. Вирішення глобальних проблем. Посилення зовнішнього впливу.	8		
6	<i>Рівень культурної, соціальної і національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики</i> Громадянська ідентичність. Солідарність та цінності. Визначення інтересів. Формування іміджу держави.	8		
7	<i>Рівень впливу внутрішньої політики держави на сучасний зовнішньополітичний процес</i> Соціальна стабільність та безпека. Демографічні фактори. Реалізація зовнішньополітичних цілей.	8		
8	<i>Рівень визначення відмінних рис і характеру сучасної зовнішньої політики</i> Характер сучасної зовнішньої політики. Державне управління та координація.	8		
Разом		70		

РОЗДІЛ 2.

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Модуль 1. Сучасна зовнішня політика

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи сучасної зовнішньої політики

Практичне заняття № 1.

Тема 1. Вступ до курсу «Сучасна зовнішня політика»

Круглий стіл «Предмет сучасної зовнішньої політики в системі міжнародних відносин та глобальних політичних процесах» (2 год).

План

1. Забезпечення національних інтересів держави (безпека, добробут, розвиток)
2. Взаємодія з іншими суб'єктами міжнародних відносин через дипломатичні, політичні, економічні та військові засоби
3. Предмет сучасної зовнішньої політики в глобальних політичних процесах.

Питання до обговорення (теми презентацій-доповідей за вибором):

1. Що таке зовнішня політика в контексті сучасних міжнародних відносин?
2. Які основні цілі та завдання сучасної зовнішньої політики (наприклад, європейська та євроатлантична інтеграція, стратегічні партнерства)?
3. Хто є основними акторами у системі міжнародних відносин?
4. Як національні інтереси впливають на формування зовнішньої політики країн?
5. Як зовнішня політика інтегрується у глобальні політичні та економічні процеси?
6. Який вплив мають міжнародні організації (наприклад, ООН) на формування зовнішньої політики?
7. Яку роль відіграє міжнародне публічне право у системі міжнародних відносин?

8. Які механізми використовуються для реалізації зовнішньої політики?

9. Які основні тенденції еволюції міжнародних відносин та глобальної політики?

10. Як змінюється характер боротьби за владу у сучасному світі?

Питання до роздумів:

1. Чим визначається зміст та структура сучасної зовнішньої політики ?

2. Чим різняться суб'єкти та об'єкти сучасної зовнішньої політики?

3. Що спільного мають принципи та інструменти реалізації міжнародного порядку та вирішення глобальних проблем?

4. Хто відіграє ключову роль у формуванні міжнародного порядку та вирішенні глобальних проблем ?

Практичне завдання.

1. Робота в малих групах.

1) Кожна група обирає питання та готує доповідь-презентацію.

2) Результати презентуються на практичному занятті, колективно обговорюються, робляться висновки.

2. Робота в групі.

Дискусія щодо сучасної зовнішньої політики в системі міжнародних відносин та глобальних політичних процесах.

Методика проведення круглого столу.

– проводяться у формі обговорення визначених проблем;

– кожна група обирає представників які виступають з доповідями, що підсумовують та презентують результати роботи групи (довіді мають бути короткими, не більше 8-10 хвилин), потім проводиться їх обговорення.

– обговорення в рамках Круглого столу повинне носити конструктивний характер, не повинно зводитися, з одного боку, лише до звітів про виконану роботу, а з іншою, – лише до критичних виступів

– обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;

– в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;

- учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку.
- проєкт підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Структура сучасної зовнішньої політики.
2. Функції сучасної зовнішньої політики.
3. Методи дослідження сучасної зовнішньої політики.

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте структуру сучасної зовнішньої політики. Результати доповіді на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету, визначте та охарактеризуйте функції сучасної зовнішньої політики. Результати доповіді на практичному занятті.

Практичне заняття № 2.

Тема 2. Основні етапи і тенденції розвитку сучасної зовнішньої політики.

Дискусія «Тенденції розвитку сучасної зовнішньої політики: глобалізація та посилення взаємозалежності між державами»(2 год).

План

1. Глобалізація та посилена взаємозалежність держав
2. Зростання міжнародного обміну товарами, капіталами й інформацією
3. Створення глобальних стандартів, уніфікації законодавства та поширенні універсальних цінностей, що вимагає від країн спільних підходів до вирішення транснаціональних проблем

Питання до обговорення (теми презентацій-доповідей за вибором):

1. Як глобалізація впливає на формування національних інтересів та зовнішньополітичних стратегій держав?

2. Які основні механізми посилення взаємозалежності між державами в умовах глобалізації?
3. Які виклики та можливості створює глобалізація для суверенності держав у зовнішній політиці?
4. Які позитивні та негативні наслідки глобалізації для зовнішньої політики різних держав?
5. Як глобальні економічні, соціальні та культурні процеси впливають на зовнішньополітичну діяльність країн?
6. Яким чином посилення взаємозалежності змінює динаміку міжнародних відносин та роль традиційних акторів (держав)?
7. Які тенденції розвитку міжнародних відносин можна прогнозувати на тлі поглиблення глобалізації та взаємозалежності?
8. Як можуть змінитися інструменти та методи зовнішньої політики в умовах зростаючої глобальної взаємодії?
9. Які фактори можуть сприяти чи, навпаки, перешкоджати подальшому посиленню глобальної взаємозалежності?

Питання до роздумів:

1. Як глобалізація та взаємозалежність впливають на суверенітет держав ?
2. Які нові виклики та можливості створює посилення взаємозалежності ?
3. Які наслідки має така тенденція для міжнародної безпеки та співпраці ?
4. Як держави адаптують свою зовнішню політику до умов глобалізації та взаємозалежності ?
5. Які ролі відіграють недержавні актори у формуванні сучасної зовнішньої політики?

Практичне завдання.

1. Робота в малих групах.
 - 1) Кожна група обирає питання та готує доповідь-презентацію.
 - 2) Результати презентуються на практичному занятті, колективно обговорюються, робляться висновки.

2. Робота в групі.

Дискусія щодо співвідношення глобалізації та посиленої взаємозалежності держав

Методика проведення дискусії:

Робота в групі.

- проводяться у формі обговорення визначених питань;
- всі відкрито висловлюють свої думки з описом, поясненнями та демонстрацією проблемної ситуації;
- обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;
- учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку;
- в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;
- конструювання перспективи вирішення проблемної ситуації, здійснення процесу зважування ідей та пропозицій з метою прийняття логічного рішення.
- проєкт підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

- 1.Посилення глобальних викликів
- 2.Посиленням конфронтації та агресивних дій з боку окремих держав

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету визначте, чи веде глобалізація до посилення взаємозалежності між державами?Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету визначте, як впливає зростання міжнародного обміну товарами, капіталами й інформацією на розвиток сучасної зовнішньої політики ?

Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету визначте, що вимагає від країн спільних підходів до вирішення транснаціональних проблем ? Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 3.

Тема 2. Основні етапи і тенденції розвитку сучасної зовнішньої політики

Круглий стіл «Фрагментація міжнародних відносин та нові актори » (2 год.).

План:

- 1.Розпад єдиної системи на менші правові та політичні режими, що підвищує ризик конфліктів.
- 2.Нові актор: держави, недержавні суб'єкти: транснаціональні корпорації (ТНК), міжнародні неурядові організації (НУО)
- 3.Регіональні об'єднання, які впливають на світову політику та економіку

Питання до обговорення:

1. Визначте і охарактеризуйте причини роздроблення світового порядку.
2. Які наслідки появи нових гравців (крім держав) в сучасній зовнішній політиці?
3. Визначте і охарактеризуйте динаміку конфліктів в сучасній зовнішній політиці.
- 4.Що спричиняє трансформацію ролі традиційних держав в сучасній зовнішній політиці ?
- 5.Визначіть вплив технологій та майбутні сценарії розвитку міжнародних відносин у контексті фрагментації та появи нових акторів в сучасній зовнішній політиці.

Питання до роздумів:

- 1.Які фактори спричиняють фрагментацію міжнародних відносин?
- 2.Які нові актори формують сучасний світовий порядок?
- 3.Як взаємодіють держава та недержавні суб'єкти на міжнародній арені?
- 4.Як фрагментація впливає на глобальну стабільність та безпеку?
- 5.Які виклики виникають для традиційних акторів через появу нових?

Практичне завдання

1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету:

- 1) Підготуватися до обговорювання питань теми.
- 2) Складіть таблицю, у якій визначте та охарактеризуйте нових акторів сучасної зовнішньої політики. Результати доповісти на практичному занятті.

2. Робота в групі.

Дискусія щодо основних проблем фрагментації міжнародних відносин та нових акторів, їх сутності, особливостей.

Методика проведення круглого столу.

- проводяться у формі обговорення визначених проблем;
- кожна група обирає представників які виступають з доповідями, що підсумовують та презентують результати роботи групи (доповіді мають бути короткими, не більше 8-10 хвилин), потім проводиться їх обговорення.
- обговорення в рамках Круглого столу повинне носити конструктивний характер, не повинно зводитися, з одного боку, лише до звітів про виконану роботу, а з іншою, - лише до критичних виступів
- обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;
- в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;
- учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку.
- проєкт підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Посиленням конфронтації та агресивних дій з боку окремих держав
2. Пошук шляхів захисту суверенітету та безпеки через інтеграцію в європейські та трансатлантичні структури

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте причини розпаду єдиної системи на менші правові та політичні режими, що підвищує ризик конфліктів.

Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте, чому недержавні суб'єкти (ТНК, НУО) вважають новими акторами сучасної зовнішньої політики?

Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - охарактеризуйте регіональні об'єднання, які впливають на світову політику та економіку. Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 4.

Тема 3. Основні школи та концептуальні напрями сучасної зовнішньої політики

Семінар «Школа сучасної зовнішньої політики - реалізм» (2 год.).

План:

- 1.Ключові положення реалізму в сучасній зовнішній політиці.
- 2.Анархічний стан світу та національні інтереси в сучасній зовнішній політиці.
- 3.Відношення сучасної зовнішньої політики до боротьби за владу як панування сили та відсутності моральних норм.
- 4.Держава як основний суб'єкт сучасної зовнішньої політики

Питання до обговорення:

- 1.Хто вважається основними представниками реалістичної думки сучасної зовнішньої політики (Ганс Моргентау, Кеннет Вальц, Роберт Г'юз)?
- 2.Які основні ідеї класичного реалізму, що фокусується на людській природі?
- 3.Як структурний реалізм пояснює поведінку держав, зосереджуючись на структурі міжнародної системи (анархія) та пошуку безпеки?
- 4.Як неокласичний реалізм поєднує елементи класичного та структурного реалізму, включаючи внутрішні чинники держави?

5. Як реалістичні концепції (наприклад, баланс сил) застосовуються для пояснення реальних подій у міжнародній політиці (наприклад, Холодна війна)?

6. Які основні критики реалістичного підходу (наприклад, нездатність пояснити співпрацю, ігнорування ролі міжнародних інститутів, нехтування внутрішніми факторами)?

Питання до роздумів:

1. Які основні принципи реалізму у сучасній зовнішній політиці, і як вони проявляються в поведінці держав на міжнародній арені?

2. Як реалізм розрізняється від інших теоретичних підходів у міжнародних відносинах, зокрема від лібералізму та конструктивізму?

3. Які приклади сучасних міжнародних конфліктів можна пояснити через призму реалізму?

4. Які фактори впливають на національні інтереси держав у рамках реалістичної теорії?

5. Як реалізм сприймає питання міжнародних організацій та їх вплив на державну політику?

6. Чи може реалізм адекватно пояснити сучасні виклики, такі як глобалізація, тероризм та екологічні проблеми?

7. Яка роль сили та військового потенціалу у реалізмі, і як вона змінилася з часом?

8. Як реалізм пояснює динаміку відносин між великими державами в умовах однополярного або багатопольного світу?

9. Як реалізм впливає на формування зовнішньої політики окремих країн у сучасному світі?

Практичне завдання:

1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету:

2. Підготуватися до обговорювання питань теми.

1) Запишіть основні положення робіт Томаса Гоббса: та його ідеї про "войовничу державу природи", Нікколо Макіавеллі: та його спостереження за природою влади., Ганса Моргентау: та його праць, які стали класикою політичного реалізму.

2) Складіть таблицю, з якими ідеями ви погоджуєтесь, а з якими – ні. Обґрунтуйте свою позицію. Результати доповіді на практичному занятті.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Концепції захисту суверенітету та безпеки національних інтересів у контексті сучасної зовнішньої політики держав.

2. Концепції глобалізації.

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте ключові положення реалізму в сучасній зовнішній політиці. Результати доповіді на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте відношення сучасної зовнішньої політики до боротьби за владу як панування сили та відсутності моральних норм. Результати доповіді на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте анархічний стан світу та національні інтереси в сучасній зовнішній політиці. Результати доповіді на практичному занятті.

Практичне заняття № 5.

Тема 3. Основні школи та концептуальні напрями сучасної зовнішньої політики

Семінар «Школа сучасної зовнішньої політики - лібералізм» (2 год.).

План:

1. Свобода особистості, обмежена законом в сучасній зовнішній політиці.
2. Співпраця між державами як основа лібералізму в сучасній зовнішній політиці.
3. Важливість міжнародних організацій для підтримання порядку, запобігання конфліктів і здійснення колективних дій заради досягнення спільних цілей в сучасній зовнішній політиці

Питання до обговорення:

1. Які основні принципи лібералізму в сучасній зовнішній політиці?

2. Як лібералізм визначає роль міжнародних організацій у забезпеченні миру та безпеки в сучасній зовнішній політиці?
3. Яка роль прав людини у ліберальній сучасній зовнішній політиці ?
4. Як країни, які дотримуються ліберальних принципів, реагують на порушення прав людини в інших державах ?
5. Як лібералізм підходить до проблеми глобальних викликів, таких як зміна клімату або міжнародний тероризм в сучасній зовнішній політиці? Які механізми співпраці пропонуються для вирішення цих проблем?
6. Які критики на адресу лібералізму у сучасній зовнішній політиці?
7. Чи існують випадки, коли ліберальні підходи зазнали поразки або призвели до негативних наслідків в сучасній зовнішній політиці?
8. Як ліберальна теорія взаємодії між державами відрізняється від реалізму в сучасній зовнішній політиці?

Питання до роздумів:

1. Які альтернативні теорії існують і як вони пояснюють міжнародні відносини в сучасній зовнішній політиці?
2. Яке значення має економічна взаємозалежність у ліберальній сучасній зовнішній політиці?
3. Яким чином торговельні угоди сприяють стабільності та миру між державами в сучасній зовнішній політиці ?
4. Як пандемія COVID-19 вплинула на ліберальну сучасну зовнішню політику?
5. Чи змінилися підходи до міжнародної співпраці в контексті глобальних криз в сучасній зовнішній політиці?

Практичні завдання

1. Робота в малих групах.
 - 1) Кожна група обирає питання та готує доповідь-презентацію.
 - 2) Результати презентуються на практичному занятті, колективно обговорюються, робляться висновки.
2. Робота в групі.

Дискусія щодо прав людини та демократії, відкритості та взаємодії як базових положень лібералізму в сучасній зовнішній політиці.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Концепції захисту суверенітету та безпеки національних інтересів у контексті сучасної зовнішньої політики держав.
2. Концепції глобалізації.
3. Концепції «м'якої сили».

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте ключові положення лібералізму в сучасній зовнішній політиці.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте відношення сучасної зовнішньої політики до боротьби за владу при умові свободи особистості, обмеженої законом.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте важливість міжнародних організацій для підтримання порядку, запобігання конфліктів і здійснення колективних дій заради досягнення спільних цілей в сучасній зовнішній політиці.

Змістовий модуль 2. Рівні сучасної зовнішньої політики

Практичне заняття № 6.

Тема 4. Індивідуальний рівень сучасної зовнішньої політики

Панельна дискусія «Участь у міжнародних зустрічах та організаціях, що відображають позицію держав в сучасній зовнішній політиці» (2 год).

План

1. Ключовий елемент сучасної зовнішньої політики, що дозволяє формувати власну позицію державам, захищати національні інтереси, брати участь у вирішенні глобальних проблем та впливати на міжнародний розвиток.

2. Платформами для дипломатичного, економічного, правового та культурного співробітництва між державами.

3. Механізми вирішення глобальних проблем

Питання до обговорення (теми презентацій-доповідей за вибором):

1. Які існують форми участі держав у міжнародних організаціях і зустрічах?

2. Як ці інструменти формують та виражають зовнішньополітичні позиції країн?

3. Які ключові міжнародні організації впливають на світову політику?

4. Як участь в міжнародних зустрічах дозволяє державам брати участь у багатосторонній дипломатії та вирішувати глобальні проблеми?

Питання до роздумів:

1. Яку роль відіграють міжнародні організації у формуванні зовнішньополітичних позицій держав сьогодення?

2. Як держави використовують багатосторонню дипломатію для захисту своїх інтересів?

3. Які глобальні проблеми вирішуються в рамках міжнародних зустрічей та організацій?

4. Як участь в міжнародних організаціях впливає на стабільність і розвиток міжнародних відносин сучасної зовнішньої політики?

Практичне завдання.

1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету:

1). Підготуватися до обговорювання питань теми.

2) Визначте та охарактеризуйте участь держав у міжнародних зустрічах з метою просування сучасної зовнішньої політики.

Результати доповіді на практичному занятті.

3). Визначте та охарактеризуйте роль міжнародних відносин в сучасній зовнішній політиці. Результати доповіді на практичному занятті.

Методика проведення панельної дискусії:

Робота в групі.

- проводяться у формі обговорення визначених питань;
- всі відкрито висловлюють свої думки з описом, поясненнями та демонстрацією проблемної ситуації;
- обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;
- учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку;
- в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;
- конструювання перспективи вирішення проблемної ситуації, здійснення процесу зважування ідей та пропозицій з метою прийняття логічного рішення.
- проєкт підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Концепції захисту суверенітету та безпеки національних інтересів у контексті сучасної зовнішньої політики держав.
2. Концепції глобалізації.
3. Концепції «м'якої сили».

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте ключовий елемент сучасної зовнішньої політики, що дозволяє формувати власну позицію державам, захищати національні інтереси, брати участь у вирішенні глобальних проблем та впливати на міжнародний розвиток. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте платформи для дипломатичного, економічного, правового та культурного співробітництва між державами. Проаналізуйте їх. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте механізми вирішення глобальних проблем. Порівняйте їх. Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 7.

Тема 5. Груповий рівень сучасної зовнішньої політики

Дискусія «Спільні інтереси та вирішення глобальних проблем як умова досягнення певної мети суасними країнами» (2 год.).

План:

1. Міжнародне співтовариство в досягненні спільних інтересів та вирішення глобальних проблем як базова детермінанта сучасної зовнішньої політики.
2. Спільні дії для подолання глобальних викликів.
3. Роль міжнародних організацій в досягненні спільних інтересів та вирішення глобальних проблем.

Питання до обговорення:

1. Які ключові глобальні проблеми вимагають міжнародного співробітництва для їх ефективного вирішення?
2. Які приклади успішної міжнародної співпраці ви знаєте в галузі охорони навколишнього середовища? Як ці ініціативи змінили ситуацію на глобальному рівні?
3. Якою є роль міжнародних організацій (наприклад, ООН, СОТ) у сприянні досягненню спільних інтересів між країнами?
4. Які фактори можуть стати перешкодами для досягнення спільних цілей серед різних країн?
5. Як культурні, економічні та політичні відмінності між країнами можуть вплинути на ефективність партнерств у вирішенні глобальних проблем?
6. Чи можна вважати глобальне потепління спільною загрозою, яка може об'єднати країни?
7. Які кроки вже були вжиті в цьому напрямку?
8. Які інструменти та механізми можуть допомогти країнам спільно працювати над вирішенням проблем, пов'язаних із міграцією?

Питання до роздумів:

1. Які існують основні глобальні проблеми, що потребують колективних зусиль країн?
2. Як міжнародні організації, такі як ООН, Світовий банк чи МВФ, сприяють вирішенню цих проблем?
3. Які успішні приклади міжнародної співпраці існують, наприклад, проект Об'єднаної Європи?
4. Які фактори перешкоджають досягненню спільних цілей, а які сприяють цьому?
5. Яку роль відіграють неурядові організації (НУО) у процесі досягнення спільних інтересів і глобальних цілей ?

Практичне завдання:

1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету, підготуватися до теми дискусії.

2. Робота в групі.

- обговорювання питань теми;
- обмін думками, ідеями, пропозиціями з питань теми.

Методика проведення дискусії:

Робота в групі.

- проводяться у формі обговорення визначених питань;
- всі відкрито висловлюють свої думки з описом, поясненнями та демонстрацією проблемної ситуації;
- обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;
- учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку;
- в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;
- конструювання перспективи вирішення проблемної ситуації, здійснення процесу зважування ідей та пропозицій з метою прийняття логічного рішення.
- проект підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

- 1.Протидія спільним загрозам.
- 2.Вирішення глобальних проблем.
3. Посилення зовнішнього впливу.

II.Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте базову детермінанту сучасної зовнішньої політики.

Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте спільні дії для подолання глобальних викликів. Проаналізуйте їх.Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначіть роль міжнародних організацій в досягненні спільних інтересів та вирішення глобальних проблем. Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 8.

Тема 6. Рівень культурної, соціальної і національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики

Семінар «Цінності, інтереси та цілі держав в сучасній зовнішній політиці, які супроводжуються співпрацею чи конфліктами» (2 год.).

План:

1. Фактори культурної, соціальної та національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики.
- 2.Культурні обміни, дипломатія та м'яка сила як зріз культурної ідентичності сучасної зовнішньої політики.
3. Групи, спільноти та соціальні верстви, які мають свої інтереси та цінності як зріз соціальної ідентичності сучасної зовнішньої політики.

4. Ідеї національної безпеки, суверенітету та самостійності як зріз національної ідентичності сучасної зовнішньої політики.

Питання до обговорення:

1. Як цінності та інтереси трансформуються у цілі?
2. Як державні цілі впливають на співпрацю чи конфлікти?
3. Які механізми регулюють взаємодію держав у досягненні спільних цілей?
4. Як міжнародні організації сприяють співпраці або загострюють конфлікти?
5. Як історичний та геополітичний контекст формує цілі держав ?

Питання до роздумів:

1. Які основні цінності визначають зовнішню політику демократичних держав у порівнянні з авторитарними режимами?
2. Як економічні інтереси держав впливають на їх зовнішню політику та міжнародні стосунки?
3. Яка роль національної безпеки у формуванні зовнішньої політики держав, і як вона може призводити до конфліктів між різними країнами?
4. В якій мірі міжнародні організації, такі як ООН чи НАТО, можуть впливати на співпрацю чи конфлікти між державами?
5. Які приклади успішної співпраці між державами можна навести, незважаючи на існуючі культурні або політичні розбіжності?
6. Як ідеологічні та культурні відмінності між державами можуть призводити до конфліктів у їх зовнішній політиці?

Практичне завдання

Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету:

- 1) підготуватися до обговорювання питань теми;
- 2) охарактеризувати цінності, інтереси та цілі держав в сучасній зовнішній політиці. Результати доповісти на практичному занятті.
- 3) Зробіть аналіз взаємозв'язків інтересів та цілей держав в сучасній зовнішній політиці. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1.Громадянська ідентичність.

2.Солідарність та цінності.

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначіть, що лежить в основі співпраці та конфліктів в сучасній зовнішній політиці.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте умови досягнення позитивного зростання культурної, соціальної і національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - поміркуйте, чому культурна, соціальна та національна ідентичності не існують окремо, а взаємодіють між собою. Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 9.

Тема 6. Рівень культурної, соціальної і національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики

Дискусія «Зрізи рівня культурної, соціальної і національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики » (2 год.).

План:

1. Фактори культурної, соціальної та національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики.

2.Культурні обміни, дипломатія та м'яка сила як зріз культурної ідентичності сучасної зовнішньої політики.

3. Групи, спільноти та соціальні верстви, які мають свої інтереси та цінності як зріз соціальної ідентичності сучасної зовнішньої політики.

4.Ідеї національної безпеки, суверенітету та самостійності як зріз національної ідентичності сучасної зовнішньої політики.

Питання до обговорення:

1. Як культурні цінності та національна свідомість впливають на зовнішньополітичні рішення держави ?
2. Як соціальні ідентичності формують ставлення до міжнародних партнерів, а також як ці ідентичності можуть бути використані або зіткнутися в контексті сучасних геополітичних викликів та глобалізації?
3. Як спільна культурна спадщина впливає на формування альянсів та співпраці в зовнішній політиці?
4. Яким чином культурні відмінності можуть бути джерелом напруги або, навпаки, основою для взаєморозуміння між народами?
5. Як держава може використовувати свою культурну дипломатію для просування національних інтересів на міжнародній арені?
6. Як суспільні групи та їхні інтереси в різних країнах впливають на формування зовнішньополітичних стратегій?
7. Яку роль відіграють соціальні рухи та громадянське суспільство у формуванні зовнішньополітичного курсу держави?
8. Як міжнародні соціальні цінності (права людини, демократія) переплітаються з національними інтересами та чи це завжди узгоджується?
9. Як усвідомлення спільної історії та прагнення до свободи формує національну самосвідомість і впливає на зовнішньополітичні пріоритети?

Питання до роздумів:

1. В умовах глобалізації, як зберегти національну унікальність та водночас бути відкритим до міжнародної співпраці?
2. Як національна ідентичність може бути використана як інструмент мобілізації населення для підтримки національних інтересів у зовнішній політиці?
3. Як інтеграція та взаємовплив культурних, соціальних і національних ідентичностей визначають рівень довіри та стабільності у міжнародних відносинах?

4. Яким чином зовнішня політика може впливати на формування і трансформацію національних, соціальних та культурних ідентичностей усередині країни та за її межами?

5. Як ідентичності різних держав можуть стати об'єктом впливу або маніпуляцій у сучасній геополітиці?

Практичні завдання

Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету:

- 1) підготуватися до обговорювання питань теми;
- 2) визначте та охарактеризуйте умови досягнення позитивного зростання культурної, соціальної і національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики. . Результати доповісти на практичному занятті.
- 3) поміркуйте, чому культурна, соціальна та національна ідентичності не існують окремо, а взаємодіють між собою. Результати доповісти на практичному занятті.

Методика проведення дискусії:

Робота в групі.

- проводяться у формі обговорення визначених питань;
- всі відкрито висловлюють свої думки з описом, поясненнями та демонстрацією проблемної ситуації;
- обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;
- учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку;
- в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;
- конструювання перспективи вирішення проблемної ситуації, здійснення процесу зважування ідей та пропозицій з метою прийняття логічного рішення.
- проєкт підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Визначення інтересів.
2. Формування іміджу держави.

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначіть фактори культурної, соціальної та національної ідентичностей сучасної зовнішньої політики.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте, яку роль відіграють культурні обміни, дипломатія та м'яка сила як зріз культурної ідентичності сучасної зовнішньої політики? Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - поміркуйте, чому ідеї національної безпеки, суверенітету та самостійності є зрізом національної ідентичності сучасної зовнішньої політики. Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 10.

Тема 7. Рівень впливу внутрішньої політики держави на сучасний зовнішньополітичний процес

Круглий стіл «Захист національних інтересів та рівень демократії як детермінанти сучасного зовнішньополітичного процесу» (2 год).

План

1. Чинники, що є важливими детермінантами сучасного зовнішньополітичного процесу (захист національних інтересів та рівень демократії)
2. Національні інтереси як сукупність економічних, політичних, військових, соціальних і культурних потреб та цілей, які країна прагне реалізувати.
3. Виклики для сучасної зовнішньої політики.

Питання до обговорення (теми презентацій-доповідей за вибором):

1. Які основні національні інтереси держави можуть впливати на її зовнішню політику?
2. Як рівень демократії в країні визначає її зовнішньополітичний курс?
3. Які приклади країн можуть ілюструвати зв'язок між демократичними процесами і зовнішньою політикою?
4. Які ризики існують для національних інтересів у країнах з низьким рівнем демократії?
5. Як міжнародні організації можуть впливати на захист національних інтересів демократичних держав?
6. Яким чином зміни в світовій політиці можуть зумовити зміни в національних інтересах країн?

Питання до роздумів:

1. Що таке концепція "м'якої сили", і як вона співвідноситься зі захистом національних інтересів у демократичних державах?
2. Яка роль громадянського суспільства у формуванні зовнішньої політики демократичних країн?
3. Як економічні інтереси держав впливають на їх зовнішню політику, порівняно з політичними та соціальними чинниками?
4. Які сучасні виклики можуть вплинути на баланс між захистом національних інтересів та підтримкою демократичних цінностей у зовнішній політиці?

Практичне завдання.

1. Робота в малих групах.

- 1) Кожна група обирає питання та готує доповідь-презентацію.
- 2) Результати презентуються на практичному занятті, колективно обговорюються, робляться висновки.

2. Робота в групі.

Дискусія щодо захисту національних інтересів та рівня демократії як детермінанти сучасного зовнішньополітичного процесу

Методика проведення круглого столу.

- проводяться у формі обговорення визначених проблем;

- кожна група обирає представників які виступають з доповідями, що підсумовують та презентують результати роботи групи (доповіді мають бути короткими, не більше 8-10 хвилин), потім проводиться їх обговорення.
- обговорення в рамках Круглого столу повинне носити конструктивний характер, не повинно зводитися, з одного боку, лише до звітів про виконану роботу, а з іншою, - лише до критичних виступів
- обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;
- в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;
- учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку.
- проєкт підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Соціальна стабільність та безпека.
2. Демографічні фактори.

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - простежте, як відбувається захист національних інтересів. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - проаналізуйте, як рівень демократії впливає на сучасний зовнішньополітичний процес. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте національні інтереси як сукупність економічних, політичних, військових, соціальних і культурних потреб та цілей, які країна прагне реалізувати. Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 11.

Тема 7. Рівень впливу внутрішньої політики держави на сучасний зовнішньополітичний процес

Дискусія «Вплив внутрішньої політики держави та політичної стабільності / нестабільності на сучасний зовнішньополітичний процес» (2 год).

План

1. Аспекти впливу внутрішньої політики держави та рівня політичної стабільності на зовнішньополітичні процеси.
2. Наслідки нестабільності у внутрішніх справах для зовнішньополітичних курсів та процесів.
3. Зовнішні виклики та загрози.
4. Співпраця з міжнародними партнерами.
5. Імідж країни в сучасній зовнішній політиці.

6. Підсумкова контрольна робота.

Питання до обговорення (теми презентацій-доповідей за вибором):

1. Як суспільні протести та політичні конфлікти впливають на зовнішню політику держави?
2. Які приклади країн з нестабільною внутрішньою політикою можуть ілюструвати цю ситуацію?
3. Яким чином внутрішня політика держави визначає її зовнішньополітичні пріоритети?
4. Чи завжди внутрішні потреби є головним фактором у формуванні зовнішньої політики?
5. Як політична стабільність сприяє залученню іноземних інвестицій та підтримці дипломатичних відносин?
6. Які приклади успішних країн підтверджують цей взаємозв'язок?
7. Які наслідки можуть виникнути для зовнішньої політики країн із високим рівнем корупції або відсутністю демократії?
8. Чи можуть такі фактори призводити до міжнародної ізоляції?

9.У чому полягає роль засобів масової інформації у формуванні зовнішньої політики в умовах політичної нестабільності?

10.Як інформаційні кампанії можуть впливати на ставлення громадськості до міжнародних відносин?

Питання до роздумів:

1.Як внутрішні події впливають на формування зовнішніх цілей держави?

2.Як стабільність або криза всередині країни змінюють її міжнародне становище?

3.Які механізми перетворюють внутрішню політику на інструмент зовнішніх відносин ?

4.Які наслідки для зовнішньої політики має реалізація певних внутрішньополітичних рішень.

Практичне завдання.

1. Робота в малих групах.

1) Кожна група обирає питання та готує доповідь-презентацію.

2) Результати презентуються на практичному занятті, колективно обговорюються, робляться висновки.

2. Робота в групі.

Дискусія щодо впливу внутрішньої політики держави та політичної стабільності / нестабільності на сучасний зовнішньополітичний процес.

Методика проведення дискусії:

Робота в групі.

– проводяться у формі обговорення визначених питань;

– всі відкрито висловлюють свої думки з описом, поясненнями та демонстрацією проблемної ситуації;

– обговорюване питання допускає різні думки і тлумачення, а також взаємні заперечення учасників;

– учасники мають рівні права і висловлюються в певному порядку;

– в результаті обговорення мають бути виявлені точки зору всіх учасників на дане питання;

- конструювання перспективи вирішення проблемної ситуації, здійснення процесу зважування ідей та пропозицій з метою прийняття логічного рішення.
- проект підсумкового документа оголошується в кінці обговорення (дискусії), в нього вносяться доповнення, зміни, поправки.

Завдання для самостійної роботи

I. Теоретичні завдання для самостійного опрацювання:

1. Демографічні фактори.
2. Реалізація зовнішньополітичних цілей

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначіть міру впливу внутрішньої політика держави та рівня політичної стабільності на зовнішньополітичні процеси

Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте наслідки нестабільності у внутрішніх справах для зовнішньополітичних курсів та процесі.

Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначте та охарактеризуйте зовнішні виклики та загрози сучасного зовнішньополітичного процесу.

Результати доповісти на практичному занятті.

Практичне заняття № 12.

Тема 8. «Рівень визначення відмінних рис і характеру сучасної зовнішньої політики» (2 год.).

Семінар «Основні риси сучасної зовнішньої політики»

План:

1. Глобалізація, яка зумовлює багатополлярність світу, зростання ролі міжнародних організацій та асиметричних загроз.

2. Європейська інтеграція, забезпечення національних інтересів (суверенітет, територіальна цілісність) та співробітництво у вирішенні глобальних проблем (екологічних викликів та світової економіки).

3. Риси сучасної зовнішньої політики: глобалізація та багатополлярність, зростання ролі міжнародних організацій, асиметричні загрози, європейська та євроатлантична інтеграція, збереження національного суверенітету та безпеки, економічне співробітництво, дипломатична діяльність.

Питання до обговорення:

1. Які основні цілі зовнішньої політики держави в сучасному світі?
2. Як зовнішня політика держави забезпечує її національні інтереси та безпеку?
3. Які принципи лежать в основі сучасної зовнішньої політики (наприклад, багатовекторність, збалансованість)?
4. Які напрямки є ключовими для зовнішньополітичної діяльності в сучасному світі (наприклад, європейська інтеграція, співробітництво в ООН)?
5. Які основні інструменти використовує держава для реалізації своєї зовнішньої політики?
6. Як держава взаємодіє з іншими країнами на двосторонньому рівні?

Питання до роздумів:

1. Яку роль відіграють міжнародні організації у формуванні сучасної зовнішньої політики?
2. Які виклики та загрози впливають на формування сучасних зовнішньополітичних стратегій?
3. Як держава адаптує свою зовнішню політику до мінливого міжнародного середовища?
4. Які основні напрямки зовнішньої політики України та як вони пов'язані з реалізацією її національних інтересів?
5. Яку роль відіграє участь України в європейському регіональному співробітництві?

Практичні завдання

Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету:

- 1) підготуватися до обговорювання питань теми;
- 2) визначте та охарактеризуйте основні риси сучасної зовнішньої політики. Результати доповісти на практичному занятті;
- 3) дайте визначення та тлумачення термінів за різними словниками: глобалізація та багатополарність, зростання ролі міжнародних організацій, асиметричні загрози, європейська та євроатлантична інтеграція, збереження національного суверенітету та безпеки, економічне співробітництво, дипломатична діяльність. Результати доповісти на практичному занятті.

Завдання для самостійної роботи

I. Питання для самостійного опрацювання.

1. Характер сучасної зовнішньої політики
2. Державне управління та координація.

II. Творчо-аналітичні завдання до теми

Завдання 1. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету визначте та охарактеризуйте багатополарність світу, зростання ролі міжнародних організацій та асиметричних загроз сучасної зовнішньої політики. Результати доповісти на практичному занятті;

Завдання 2. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - визначіть риси сучасної зовнішньої політики. Результати доповісти на практичному занятті;

Завдання 3. Вивчивши рекомендовану літературу та скориставшись ресурсами Інтернету - зробіть аналіз Європейської інтеграції забезпечення національних інтересів та співробітництва у вирішенні глобальних проблем. Результати доповісти на практичному занятті.

РОЗДІЛ 3.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗАВДАНЬ

Навчальним планом дисципліни «Сучасна зовнішня політика» передбачено виконання кожним здобувачем індивідуального науково-дослідного завдання. Програмою курсу пропонуються ІНДЗ у формі *доповіді з комп'ютерною презентацією*.

Структура індивідуального навчально-дослідного завдання наступна:

Вступ.

Теоретична частина.

Аналітична частина.

Дослідна (проектна) частина.

Висновки.

Перелік використаної літератури, статичної звітності.

Додатки.

ІНДЗ оцінюється за такими критеріями:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота розкриття теми (проблемної ситуації або практичного завдання);
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- можлива наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення;
- якість презентації матеріалу в аудиторії та відповідей на запитання.

Результати виконання ІНДЗ можуть бути викладені на практичному занятті з відповідної теми, або представлені викладачу для перевірки.

Приблизна тематика тез доповіді з презентацією

№ з/п	Тематика (за вибором)	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Вплив глобалізації на сучасну зовнішню політику країн світу.		
2	Роль міжнародних організацій у політичному ландшафті сучасної зовнішньої політики.		
3	Відносини між Китаєм та Західним світом: виклики та можливості сучасної зовнішньої політики.		
4	Відносини між США та Західним світом: виклики та можливості сучасної зовнішньої політики.		

5	Європейський Союз як глобальний актор: виклики сучасної зовнішньої політики.		
6	Війна в Україні та її вплив на сучасну зовнішню політику.		
7	Енергетичні конфлікти: роль ресурсів у сучасній зовнішній політиці.		
8	Тероризм та міжнародна безпека: нові підходи до боротьби з загрозами сучасної зовнішньої політики.		
9	Проблема кліматичних змін в контексті сучасної зовнішньої політики.		
10	Сучасна зовнішня політика України: виклики та стратегічні пріоритети.		
11	Інформаційні війни та їх вплив на сучасну зовнішню політику.		
12	Гібридні війни та їх вплив на сучасну зовнішню політику.		
13	Міжнародне гуманітарне право та його роль у регулюванні сучасної зовнішньої політики.		
14	Міжнародне право та його роль у регулюванні сучасної зовнішньої політики		
15	Цифрова дипломатія: нові інструменти у сучасній зовнішній політиці.		
	Разом	10	

Здобувач при виконанні ІНДЗ повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, не допускати академічний плагіат

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання

За умови використання ІШ, під час презентації практичних завдань, ІНДЗ, здобувач повинен надати короткий коментар: як саме він використовував ІШ. Що вдалося, а що було неточним? Як він оцінює його допомогу?

РОЗДІЛ 4.

КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для навчальної дисципліни «Сучасна зовнішня політика» навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі заліку. Кількість балів, необхідних для заліку (не менше 60), студент отримує під час участі у практичних заняттях, виконання всіх видів самостійної роботи.

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота, письмова робота)			ІНДЗ	Сума
Теми	Бали	Разом	0–10	0–100
Тема 1	0–7	0–90		
Тема 2	0–14			
Тема 3	0–14			
Тема 4	0–7			
Тема 5	0–7			
Тема 6	0–14			
Тема 7	0–14			
Тема 8	0–7			
Підсумкова контрольна робота	0–6			

Критерії оцінювання наведені в робочій програмі дисципліни та в наступному розділі Методичних рекомендацій.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Які основні тенденції можна спостерігати в сучасній зовнішній політиці провідних світових держав?
2. Яку роль в глобальній політиці відіграють міжнародні організації (ООН, НАТО, ЄС тощо) у контексті сучасних викликів?
3. Як зміна політичних режимів у країнах останніми роками вплинула на їх зовнішню політику?
4. Що таке «м'яка сила», і як вона застосовується в сучасній зовнішній політиці?
5. Які фактори впливають на формування дипломатичних відносин між країнами?
6. Як технологічні інновації та кібербезпека змінюють парадигму сучасної зовнішньої політики?
7. Який вплив має економічний фактор на зовнішню політику держав, зважаючи на глобалізацію?
8. Які виклики та загрози постали перед державами через глобальне потепління та зміни клімату?
9. Як сучасні конфлікти в окремих регіонах (Середній Схід, Україна, Південно-Східна Азія) впливають на глобальну політику?
10. Яка роль соціальних медіа у формуванні громадської думки щодо зовнішньої політики?

11. Чи існує перспективи для вирішення тривалих територіальних суперечок між країнами?
12. Як політика енергетичної безпеки впливає на зовнішньополітичні пріоритети держав?
13. Яка роль державних та недержавних акторів у розв'язанні сучасних міжнародних криз?
14. Як пандемія COVID-19 вплинула на сучасну зовнішню політику та міжнародне співробітництво?
15. Який вплив у сучасній зовнішній політиці мають торгові війни та економічні санкції?
16. Чи можливо ефективно врегулювати міграційну кризу шляхом сучасної зовнішньої політики?
17. Як зростання популізму у сучасній зовнішній політиці впливає на міжнародні відносини?
18. Які нові альянси формуються у сучасній зовнішній політиці, і які тенденції їх стимулюють?
19. Як культура та ідеологія впливають на сучасну зовнішню політику держав?
20. Чи можлива поява наддержави, яка матиме глобальне домінування у 21 столітті як перспектива сучасної зовнішньої політики?
21. Які можливості для посилення глобального багатостороннього співробітництва виникають у сучасній зовнішній політиці?
22. Які основні цілі зовнішньої політики держави в сучасному світі?
23. Як зовнішня політика держави забезпечує її національні інтереси та безпеку?
24. Які принципи лежать в основі сучасної зовнішньої політики (наприклад, багатовекторність, збалансованість)?
25. Які напрямки є ключовими для зовнішньополітичної діяльності в сучасному світі (наприклад, європейська інтеграція, співробітництво в ООН)?
26. Які основні інструменти використовує держава для реалізації своєї зовнішньої політики?
27. Як держава взаємодіє з іншими країнами на двосторонньому рівні?
28. Яку роль відіграють міжнародні організації у формуванні сучасної зовнішньої політики?
29. Які виклики та загрози впливають на формування сучасних зовнішньополітичних стратегій?
30. Як держава адаптує свою зовнішню політику до мінливого міжнародного середовища?
31. Які основні напрямки зовнішньої політики України та як вони пов'язані з реалізацією її національних інтересів?
32. Яку роль відіграє участь України в європейському регіональному співробітництві?
33. Як внутрішні події впливають на формування зовнішніх цілей держави?
34. Які механізми перетворюють внутрішню політику на інструмент зовнішніх відносин?
35. Які наслідки для зовнішньої політики має реалізація певних внутрішньополітичних рішень.

РОЗДІЛ 5

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання за різними видами роботи

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

Для навчальної дисципліни «Сучасна політична теорія» навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі заліку. Кількість балів, необхідних для заліку (не менше 60), здобувач отримує під час участі у практичних заняттях, виконання всіх видів самостійної роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ВСІМА ВИДАМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 А)	Здобувач демонструє міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні політичні явища і факти, виявляючи особистісну позицію; вміло реалізує теоретичні положення навчальної дисципліни при виконанні практичних завдань. При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується тим, що має місце невелика кількість неточностей у розкритті теоретичних питань навчальної дисципліни, або при вирішенні складних практичних завдань
Добре (82-89 В)	Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом і науково-понятійним апаратом в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, аргументовано висловлює свої думки, робить на їхній основі аналіз можливих ситуацій, добираючи переконливі аргументи, вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач у сфері політики, але припускається несуттєвих помилок. У відповідях та при виконанні практичних завдань, здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування
Добре (74-81 С)	Здобувач добре володіє навчальним матеріалом, знає основні теоретичні положення, що відповідають програмі навчальної дисципліни, аналізує можливі практичні ситуації та вирішує їх, але припускається помилок які виправляє після надання

	консультативної допомоги викладача. Пояснює основні положення, дає правильні відповіді щодо форм, методів, основних механізмів та технологій прийняття рішень у політичній сфері при заданій зміні вихідних параметрів, але без всебічного аналізу та аргументації. Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом. Розуміє зміст професійної діяльності в сфері політики, але додаткові питання щодо можливості використання теоретичних положень у практичної діяльності викликають складності.
Задовільно (64-73 D)	Здобувач виявляє базові знання: розуміє основні положення навчальної дисципліни, котрі є визначальними і орієнтується у напрямі вирішення практичних завдань. На задовільному рівні володіє термінологією, може аналізувати, порівнювати і робити висновки, але відповіді мало аргументовані, неповно обґрунтовані висновки, допускає ряд серйозних помилок при узагальненні та інтерпретації основних закономірностей, фактів та явищ, зміст окремих питань викладає частково, непослідовно, відповідь виявляє прогалини у знаннях. Виконує завдання із допустимою кількістю грубих помилок. Не виявляє творчості у вирішенні навчально-виховних ситуацій, нестандартні ситуації викликають значні труднощі; здебільшого не має власної позиції.
Задовільно (60-63 E)	Здобувач опанував навчальний матеріал в мінімально допустимому обсязі, передбаченому програмою навчальної дисципліни. Відповіді неточні або мало аргументовані, з порушенням послідовності викладання. При розкритті теоретичних положень припускається серйозних помилок, неточності у розумінні та інтерпретації основних закономірностей. Має практичні навички, достатні для виконання завдань на рівні мінімально допустимих вимог. При вирішенні завдань виконує роботу за зразком (практичним коментарем), але не розуміє достатньою мірою мету роботи, не вміє самостійно робити узагальнюючий висновок. Виконує завдання зі значною кількістю грубих помилок.
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач недостатньо володіє початковим матеріалом (менше, ніж половина обсягу навчального матеріалу), знання фрагментарні, під час відповіді припускається суттєвих помилок, не може викласти зміст основних положень, не вміє самостійно робити узагальнюючий висновок, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, принципові помилки в ході виконання завдань, не може самостійно виконати роботу. Здобувач демонструє недостатній рівень сформованості компетентностей за заданими стандартами по деяких складових навчальної програми з дисципліни, що свідчить про необхідність їх доопрацювання та повторного складання

	контрольних заходів.
Незадовільно (0-34 F)	Здобувач не володіє навчальним матеріалом передбачений програмою навчальної дисципліни, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не усвідомлює мету вивчення дисципліни, відсутні практичні уміння та навички, не вміє орієнтуватися під час розв'язання практичних завдань, більшість навчальних завдань не виконано. Здобувач демонструє повну не сформованість компетентностей за заданими стандартами по всіх складових навчальної програми з дисципліни, що свідчить про необхідність повторного вивчення курсу

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (залік)

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота, письмова робота)			ІНДЗ	Сума
Теми	Бали	Разом	0–10	0–100
Тема 1	0–7	0–90		
Тема 2	0-14			
Тема 3	0–14			
Тема 4	0–7			
Тема 5	0–7			
Тема 6	0–14			
Тема 7	0–14			
Тема 8	0–7			
Підсумкова контрольна робота	0–6			

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗА ВСІМА ВИДАМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90–100	A	зараховано
82–89	B	зараховано
74–81	C	
64–73	D	зараховано
60–63	E	
35–59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Актуальні проблеми зовнішньої політики та міжнародних відносин: теорія і практика : зб. наук. пр. / За заг. ред. С.В. Толстова. Київ : Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2024. 187 с.
2. Артёмов І. Актуальні проблеми зовнішньої політики України : навч. посіб. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 676 с.
3. Наумкіна С. М., Каменчук Т. О. Сучасний світопорядок в системі політичних відносин. *Політикус: науковий журнал*. 2023. Вип 1. С. 37-41.
4. Müller, J.-W. (2021). *Democracy rules*. New York, NY: Farrar, Straus and Giroux. 256 p.
5. Mudde, C. (2022). The far-right threat in the United States: A European perspective. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 699 (1), 101–115. URL: <https://doi.org/10.1177/00027162221076530>
6. Rueda, D. (2021). Is populism a political strategy? A critique of an enduring approach. *Political Studies*, 69 (2), 167–184. URL: <https://doi.org/10.1177/0032321719888853>

Допоміжна

1. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. / пер. з англ. Т. Цимбал. Київ : Наш Формат, 2020. 448 с.
2. Ейнауді Л. Роздуми про Європу. Вибрані статті про суспільство, економіку й політику. Київ : Лабораторія, 2024. 312 с.
3. Наумкіна С. М. ЄС як середовище конфліктів: аналіз основних ліній розлому в інтересах держав-учасниць. *Політичні конфлікти і кризи в сучасній Україні та світі: практична реалізація врегулювання: монографія* / за заг. ред. Г. П. Щедрової. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 160 с. С 44-66.
4. Ростецька С. І. Регіональна ідентичність і національна держава: політика неприйняття та пошук компромісів у політичному просторі сучасної Європи : монографія. Одеса: Олді+. 2021. 313 с.
5. Харченко І., Гиряк А. Особливості зовнішньої політики та дипломатії України: історія, сучасність та перспективи. *Стратегічні напрями зовнішньої політики і дипломатії країн світу : матеріали V Всеукраїнського науково-практичного круглого столу (1 грудня 2023 року, м. Харків)* / За ред. Д. В. Миколенка, В. П. Солових, Л. М. Хижняк. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 177 с. (С.129-133)
6. Doshi, R. *The Long Game: China's Grand Strategy to Displace American Order*. New York: Oxford University Press, 2021. 432 p.

7. Graham, M. H., & Svolik, M. W. (2020). Democracy in America? Partisanship, polarization, and the robustness of support for democracy in the United States. *American Political Science Review*, 114 (2), 392–409. <https://doi.org/10.1017/S0003055420000052>
8. Kagan, R. *Rebellion: How Antiliberalism Is Tearing America Apart—Again*. New York: Knopf, 2024. 256 p.
9. Mendel, I. *The Fight of Our Lives: My Time with Zelenskyy, Ukraine's Battle for Democracy, and What It Means for the World*. New York: Atria. 2022. 256 p.
10. Miller, C. *Chip War: The Fight for the World's Most Critical Technology*. New York: Scribner. 2022. 464 p.
11. Naumkina S., Kokoriev O., Dmytrashko S. Public Diplomacy as a Tool for Settlement of International Social and Economic Disputes *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 9 No 5 (2023). June. P. 176–186. *Web of Science*. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/issue/archive>
12. Prepotenska, M., Pronoza, I., Naumkina, S., Khlivniuk, T., Marmilova, O., & Patlaichuk, O. (2022). Totalitarian and Democratic Rhetoric as an Indicator of the Relations of Power in the Contemporary Information Society. *Postmodern Openings*, 2022. 13 (1 Sup1). P. 350-376. URL: <https://doi.org/10.18662/po/13.1Sup1/431> *Web of Science*.
13. Rachman, G. *The Age of the Strongman: How the Cult of the Leader Threatens Democracy Around the World*. London: Vintage, 2023. 288 p.
14. Rudd, K. *The Avoidable War: The Dangers of a Catastrophic Conflict Between the US and Xi Jinping's China*. New York: PublicAffairs, 2022. 432 p.
15. Wyne, A. *America's Great-Power Opportunity: Revitalizing U.S. Foreign Policy to Meet the Challenges of Strategic Competition*. Cambridge: Polity, 2022. 224 p.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України – Верховна Рада. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
1. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
4. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
6. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>
7. Сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій наводить місячний економічний моніторинг України, моніторинг інфраструктури України, наукові матеріали, книги. URL: <http://www.ier.com.ua>